

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ 100 макъ

1923-рэ ильесым
гъэтхалэм
къышегъэжьагъеу
къыдэкы

№ 206 (22895)

2023-рэ ильэс

МЭФЭКУ

ШЭКЮГҮҮМ и 9

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП

6 +

тисайт

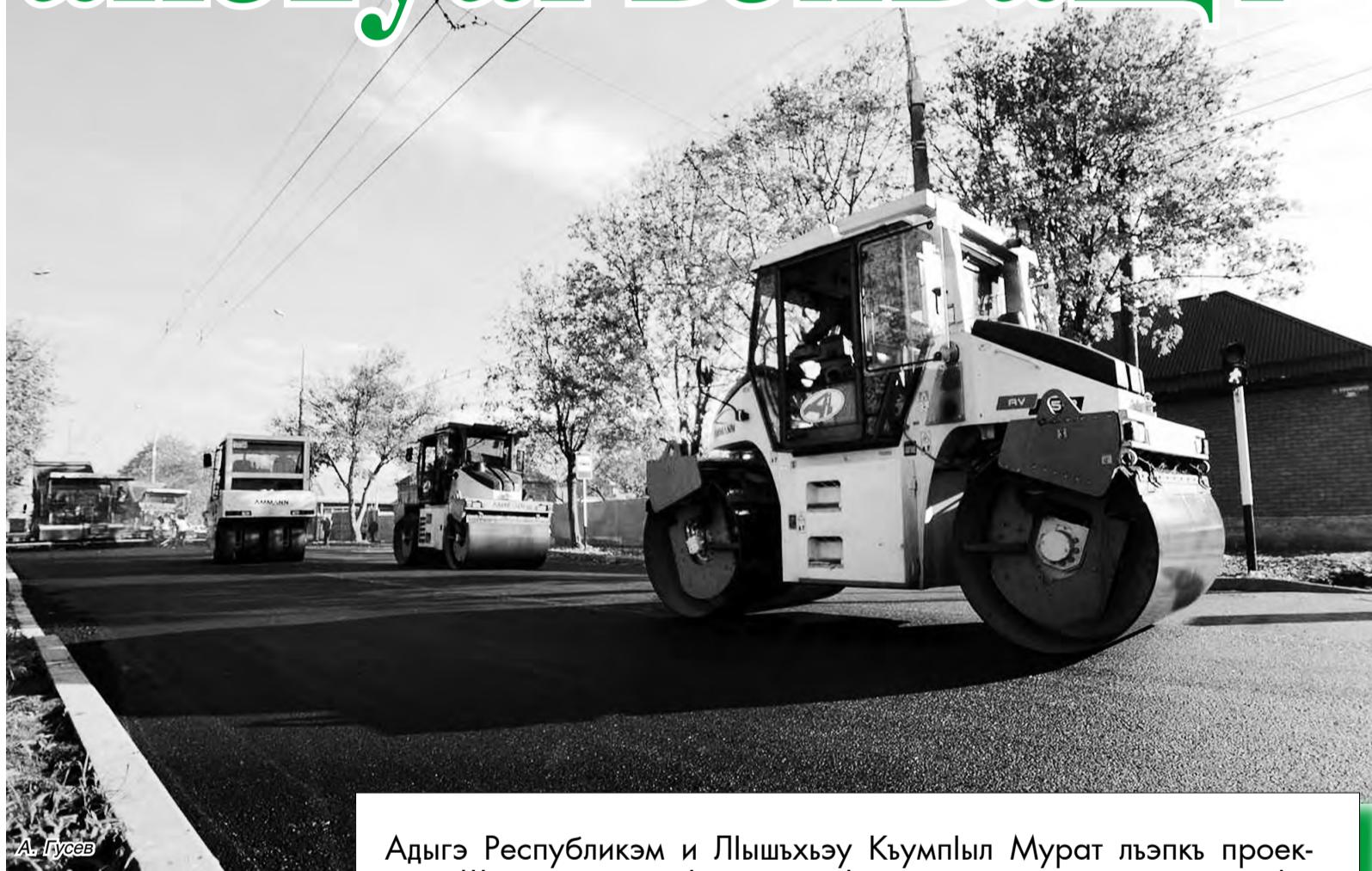
WWW.ADYGOVOICE.RU

тихъытыу нэкл убгъохэр

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Милиарди 4-м ехъу апэГуагъэхъащт

А. Гусев

Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу Къумпыл Мурат лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ ыкли шэпхъашуухэм адиштэрэ гъогухэр» зифиорэм къыдыхэллытагъеу 2024-рэ ильесым республикэм игъогутранспорт инфраструктурэ ихэхъоныгъе епхыгъе юфыгъохэмкэ зэхэсигъор тыгъуасэ зерищаагъ.

Аш хэлэжьагъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэу Клэрэшэ Анауэр, АР-м псеольешынымкэ, транспортымкэ, псеупэ-коммунальнэ, гъогу хъызметымкэ иминистрэу Валерий Картамышевыр, АР-м финансэмкэ иминистрэу Виктор Орловыр, АР-м и Лышъхъэр АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэ игуадзэу Хъоткъо Саниет, Мыекъуапэ имэрэу Геннадий Митрофановыр, Мыекъопэ районым ипащэу Михаил Марыныр, Яблоновскэ къэлэ псеупээм ипащэу Іэтэжъыхъэ Заурдин, Адыгяеводорым ипащэу Алексей Корешкиныр.

Шъугу къэтэгъэкыжы мы аужырэ ильэси 5-м Адыгейим автомобиль гъогу километрэ 356-рэ зэрэшагъэцкэжьагъе.

ыкли зэрэшагъэфедэрэр. Гъогушынымкэ хэгъэгум ишъольыри 7 анахь дэгүүмэ республикэр ахэхъэ. Проектышхуабэ агъэцэ-клагъ: автомобиль гъогу «Инэм — Бжыхъэкъояк» зифиорэм дэжь километри 5 хүүрэ гъогу зээжкыпэр, Мыекъуапэ къэзы-ухъэрэ гъогу километрэ 28-рэ зикъыхъагъэр агъэпсыгъэх. Къушхъалъэхэм «Черниговская — Тыгъемыпс» зифиорэ гъогур ашагъэпсыгъ; автомобиль гъогу «Дахъо — Лэгъо-Накъэ» зифиорэм изы Iахь агъэцкэжьагъигъ.

«Гъозэрыпль — Лэгъо-Накъ», «Дахъо — Джэгокло гъэхъун» зифиорэ гъогухэр ашых. Мыекъуапэ игъогухэм ягъэцкэжьын лъягъэкълатэ, джащ фэдэу псын-кэу хэхъоныгъэ зышырэ псеупэу Яблоновскэм игъогухэм язгъэашуомбгыну анаэ тыгъэти. Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ ыкли шэпхъашуухэм адиштэрэ гъогухэр» зифиорэм, къэралыгъо программэхэм къадыхэллытагъеу мыгъэ гъогушыным пае сомэ миллиарди 4,2-м ехъу къыхагъэжьагъигъ.

рэ ильесым республикэм гъогухэмкэ и Фонд джащ фэдизышт.

Къихъащт ильесым проектхэр зэрагъэцкэлэхтэм япхыгъэ юфыгъохэм игъэктотыгъеу зэхэсигъом щатегушигъэх. Бюджет мылькур шуагъэ къытэу агъэфедэзэ, гъогу инфраструктурэм зызэрэрагъэашуомбгун фаер Адыгейим и Лышъхъэ къыхигъэшыгъ, юфшэнхэр дэгэйоу зэхажэнхэр пшъерыль афишыгъ.

«Гъогухэм ягъэпсынкэ ыкли

ягъэцкэлжьынкэ пшъерыль шъхъаэу щытыр лъэрсрыкохэмкэ ыкли автомобилистхэмкэ гъогухэр щынэгъончэнхэр, экономикэм зыкъегъээзтигъэхныр ары. Джащ пае юфхэр ишъухъухъэх зыхъукэ лъэнэ-кью пстэуми шуягупши, акылыгъэ хэлъэу бюджет мылькур атежуугуащ. Юфхъабзэу ра-хъухъагъэхэм яшуагъэкэ гъогухэм авариехэр нахь макъя атежуухъанхэр, тхамыкъагъохэм ахэкуадэрэр къеъыхын фае», — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Республикэм ипащэ пшъерыль афишыгъ социальнэ псеуальхэм адакло гъогухэм ягъэцкэжьыни лъэшэу анаэ тырагъэтинзу. Къумпыл Мурат къызэрхигъэцгъэмкэ, псеупэхэу Адыгэякъэм, Яблоновскэм, Козэт ашагъэпсыре гурт еджаклэхэм яклонлэрэ автомобиль гъогухэм къапэтуль пъэсгъогухэм язэтегъэпсыхан икъою юф адашлэн фае.

«Псэуаль э пэпчь шалхъэхэм адиштэу ыкли ильэсывэрэ къашхъалэн альэкъынэу щытын фае. Джащ пае проектхэр зэхэжъуугъэуцэх зыхъукэ ишыкъэгъэ пстэуми шунаалэ атежуугъэт, джыре технологиихэр гъэфедэгъэнхэр, пъэсгъогухэм, уцуулхэм ягъэпсын, урамхэм ягъэнэфын, чычыгъэ инженер коммуникацихэм яшын къыдэшшүүлтигъ», — къыуагъ Лышъхъэм.

Министрэу Валерий Карта-мышевым къызэриуагъэмкэ, 2024-рэ ильэсым Адыгейим гъогухэмкэ и Фонд ибюджет сомэ миллиарди 4,1-м ехъуцт. Аш щыщэу сомэ миллиард 0,5-р федеральнэ бюджетын, сомэ миллиарди 3,6-р республике бюджетын къарыкыщтын.

Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ ыкли шэпхъашуухэм адиштэрэ гъогухэр» зифиорэм, къэра-лыгъо программэхэм «Къуаджэхэм зэдиштэу хэхъоныгъэ ягъэшшыгъэнэр», «Транспорт сис-темэм зэгъэашуомбгъуугъэнэр».

(Икъеух я 2-рэ нэклуб. ит).

Ветеранхэм адфэгушшувагъэх

Хэгъэгү зэошхом ыкчи зэоуж ильэсхэм кыныбэ зыпэкэкыгъэхэм ашыщхэм кызыыхъугъэ мафэхэр шэкюгъум и 7-м Мыекуапэ щихагъэунэфыкыгъ. Щыненгъэм щизэпачын фаеу хъугъэ гумэкыгъо инхэм ямылтыгъэу ахэр чэфых ыкчи гушхох. Гүгэпэ дахэхэр зыдаыгъхэу ямэфэкл ахэр къеколлагъэх.

Я 3-рэ Белорусскэ фронтым ишхончэо полк хэтыгъзу Кузьмин Дмитрий Яков ыкъом кызыыхъугъэр ильэси 101-рэ зэрэхъурэр хигъэунэфыкыгъ. Ветераным Щитхум иорденэу я III-рэ шъуаш зиэр, медальхэу «За взятие Будапешта», «За победу над Германией» зыфилохэрэр кыифагъэшшошагъэх.

Дмитрий Яков ыкъор ежь ышъхъекъэхъакъэхэм къапэгъокыгъ. Мыекуапэ имэрэу Геннадий Митрофановым ыцэклэ ветераным фэгушуагъэх къэлэ Общественна палатэм итхаматэу, ветеранхэм якъэлэ Совет итхаматэ игуадзэу Алексей Романовынрэ администрацием илъиклохэмэр.

Ветераным игуалэ хъугъэ къэгъагъэ-

хэмэр шүхъафтынхэмэр кызыэрэлгагохъигъэхэр ыкчи щыненгъэ гъогоу кыкугъэмэр иунагъэрэ афэгъэхыгъэу хъакъэхэм къафилотагъ.

— Сэ синхъорэльф космичесэ технологиехэм альэнүкъоклэ Москва Ioф щешлэ. Садэжь къэклонэу хъугъэп, тхъаматэхэм къатлууцигъэп. Унашъор — унашъу, ацзи хэтийхъан Ѣылэ, — щыхыцызэ къы-
Iуагъ Дмитрий Яков ыкъом.

Хъакъэхэр ыгъэктэжжээ аш къа-
риуагъ зэраашмыгъупшэрэр зэригу-
апэр ыкчи къыкъэлтыкъорэ юбилеим

зэклэ къеколлэнхэу ригъэблэгъагъэх.

Лыкъо купым хэтхэр нэмэгдэх ветера-
ним фэгушонхэу къяагъэх. Ар ильэс
95-рэ хъугъэу, фронт кыбым хъупхъэу щилэжъэгъэ Кутченко Николай Василий
ыкъор ары. 1928-рэ ильэсэйм ар къэхъугъ,
Хэгъэгү зэошхом ильэхъан колхозым Ioф
шишлагъ, чыгум дэлэжъагъ. Мыекуапэ
имэрэу Геннадий Митрофановым ыцэклэ
ветераным шүфэс тхылъэрэ къэгъагъэ-
хэмэр ратыгъэх.

Непэ Николай Василий ыкъом испа-
уныгъэ изытет дэгүү. Аш кызыэрэхъигъэ-
щыгъэмкъэ, игүпсэ Мыекуапэ культурэм
ыльэнүкъоклэ къидэхъухъэхэрэм защ-
тэгъуазэ, концертхэм, къэгъэлъэгъон
зэфашъяфхэм чанэу якуалэ, ынныбж

хэкъотагъэми, спортыр лэпэдэлэл ышы-
рап.

— Тиветеранхэм амал зэрилэкэ
агу къэтэйнэм, мэфэклэ
мафэхэм, нэмэгдэх
мафэхэм дэгэгүүшонхэм ты-
пыль. Лъэшэу тигуалэ аныбжье
хэкъотагъэми, ахэр Ѣыненгъэм
зэрэлэгүүшүхэрэр. Нахыбэрэ
ахэр, Теклоныгъэр къытфыдэ-
зыгъэхэр, къытхэтынхэу
тыфай, — къынагъ Алексей
Романовым.

Александра БАЛАБАСЬ.

ЗЭЗЭГҮҮНҮГҮЭКЭ ДЭ ЗҮЛҮҮКҮҮР

**Пэжъапкээр сомэ мин 204-м ехъу
Федеральнэ зэтыгъо ахьшэ тыныр сомэ мини 195-рэ
Шъолъир зэтыгъо ахьшэ тыныр сомэ мин 200**

**Муниципальнэ зэтыгъо ахьшэ тынхэр:
Мыекуапэклэ – сомэ мини 105-рэ
Тэхъутэмийкъое, Джэлжэ, Кошхэблэ, Красногвар-
дейскэ, Мыекъопэ районхэмкъэ ыкчи Адыгэкъалэклэ –
сомэ мини 100 зырьз
Теучожь районымкъэ – сомэ мини 120-рэ**

**Дээ комиссариатхэм
зафэжъугъаз**

ХъакIЭЩЫМ

Адыгэ тхэкю цэрыоу, драматургэу, зэдзэклаклоу Къуекъо Налбый кызынхъугъэр ильэс 85-рэ зэрэхъугъэм шхъащэфыжхэм афызэхащэгъээ хъакIещыр фэгъэхыгъагь. Адыгэим икъигъэ купым хэтыгъэх «Адыгэ макъэм» иофышэхэр, Адыгэ Хасэм илыклохэр, къелэцыкlu театральнэ купэу «Щыгъыжъыр», аш ишащу, УФ-м изаслужене, АР-м инароднэ артисткуу Уджыхуу Марет, лъепкэ йепшэсэхэмкэ Иепласэй Боджэкъо Бэлэ, усаклоу Дзыбэ Санетрэ, КъТРК-у «Адыгэим» иофышэхэр, къамылапщу ыкли шыкэпшынау Нэгъэрэкъо Казбекрэ икалэхэмрэ.

Къэгъэн фае, «Адыгэ макъэм» Хасэмрэ яхъакIещхэр джыре нэс зыщыклоштыгъэхэр Мыекъуап. Йофтхъабзэр къуаджэм зыщызэхащэрэр апер. Пшызэ шьолтырым щылэжъэр Адыгэ Хасэм итхаматэу Мэшьыл Руслан ар игукъэл. Гээзэтимрэ республике Адыгэ Хасэмрэ яздэлжъэнэгэ зэлжэгъум емыхъопсан ыльэкигъэп ыкли яхъакIещхэм яз Шхъащэфыж щызэхащэмэ гуали шхъали хъунэу ыльтыти, ригъэблэгъагьэх.

Пэублем хъакIещыр зезышагъэу Тэу Замире хигъэунэфыкыгъ: «ЗэллашIэрэ лъепкэ тхаклоу, Урысыем юфшэнэымкэ и Лыхыхъуу Мэшбашэ Исхъякъ кызынхъугъэ чилэм хъакIещ зэрэшызэхатщэрэм мэхъянэшхо есэты. Урысыем ицыф лъепкъхэм языкыныгъэ ыкли язэгурьоныгъэ илахьышу зэрэхишыахъгъэм пае «Гордость нации» зыфиорэ щытхъуцэу кыфагъашошагъэр Москва къыщыратижъигъигь. Аш тырэгушо. Лъепкъым игъехъагъэмэ ахэхъо».

«Республикэм ыкIи краим я Адыгэ хасэхэм, Адыгэимрэ Пшызэ шьолтырымрэ зэпхынгъэ пытэ я. Ар тапэкIи гэ-пытэгъэнэымкэ, хахъо егъэ-шыгъэнэымкэ мыш фэдэ Юфтхъабзэхэм мэхъянэихо я. Нахыбуу тызэхъян, нахыжсъхэм ямызакъоу тиньбжыкIехэри нэгуас зэфэт-шынхэ фае. Ахэм тэ ишицэ къыттырахызэ тиЮф лъагъэкIотэн фае», — къышыхигъэшыгъи ишIуфэс гуцышэ Пшызэ шьолтырым и Адыгэ Хасэм итхамату Мэшьыл Руслан. Аш игушышхэм къадыригъештагъ Адыгэим иобщественэ зэхахъэу «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Лымышцкъо Рэмэзани.

«Адыгэ макъэр» нахь благъэу

Бысымхэм хъакIещым программэ Ѣшшэгъон къышажэштыгъ. Ынэррапшлээ

Республикэ гээзтэу «Адыгэ макъэр» кызыдэкIырэр ильэсишье зэрэхъугъэм кыдыхэлъытэгъэ хъакIещэу редакциемрэ общественнэ зэхахъэу «Адыгэ Хасэмрэ» зэхащэхэрэр лъагъэкIуатэх. Зичэзыур дэкIыгъуагь, къуаджэу Шхъащэфыж щыкIуагь.

республикэ гээзетым иредактор шхъаалэу Мэшлэкъо Сайдэ къоджэдэсхэр «Адыгэ макъэм» нэгуасэ фиышыгъэх, илэшэгъу гьогу къафилотагь. Аш ихэутыгъохэр хъакIещым къеблэгъагъэхэм афагошыгъэх,

сийогъэшIэгъонэу сыхэлтээ»,

— ило аш.

Къуекъо Налбый ишIэжь агъэльапIээ

Нэүжум Къуекъо Налбый итворчествэ фэгъэхыгъэмкэ пчыхъэзэхахъэр лъагъэхэлтагь. Анахъэу щыгъуяхъэр сабийхэм апае икъэлэмыгэ кычIэкIыгъэхэр ары. Непэ ахэр игъэкотыгъэу зыгъэфедэхэрэр театральнэ купэу «Щыгъыжъыр» хэт ныбжыкIэхэр ары. Сабыибзэ дахэкIэ, адыгэбзэ гуцышэ кIэкI Ѣщирохэмкэ зэгъэхэлтээ сатырхэр ахэм къауагъэх ыкли закъыдашыгъ. Сабыи зекlyakIэхэу Къуекъо Налбый итхыгъэхэм къащыгъэлэгъуягъэхэм зэфэдэу жыи кIи ыгъэтхъэжыгъэх, ыгъэчэфыгъэх. Аш имызакъо адыгабзэм ибайгъэ, икъэбзагъэ, изэмэлэуягъэ идэгэлтээ къагуригъэуагь. Адыгэ постэуми ягумэкIыгъо шхъащэфыжхэр хэз хууягъэхэп. НыбжыкIэхэм адыгабзэр зэраIкIэзэйрэр ахэмкIи юфыгъо ин. Адыгэбзэ ныдэлфыбзэр еджапIэм тхъамафэм зысихъят зэрэчIэлэхэр, десэ тедзэуи ашыдэлажъэх. Ары нахь мышшеми, лъэхъаным ифэмэ-бжымэ къатекIо. Аш ыкIуачэ гъэмэкIэгъэнэымкэ мыш фэдэ хъакIещхэр зы хэкIыпIешоу пчыхъэзэхахъэм къеклонгъэхэм къыхагъэшыгъ.

«Непэ сабийхэм ятэIo, амалэу тиIэр етэхыилэ яныдэльфыбзэ ашымыгъутишэнэымкIэ, аIэкIэ-мизынэымкIэ. АшкIэ мыш фэдэ хъакIещхэр IэпыIэгъуяшIух. Тигуапэ хъугъэ шыкъызэрэблэгъагь

«Адыгэ макъэм» семыджэн слыкIына? Ар сикIас. КъысIэ-кIэхъагъэмэ, семыджсэу блэзгъэ-кIырэн. Сид фэдэрэ къэбари

гъэр, шыкъызэрэхъагъэр. Нахыбуу тызэIукIэн фае, тэри шуадэжь тыкъэкIоным тыфэхъазыр. Мыш фэдэ Юфтхъабзэ зэхэтээшэ шыулоу макъэ къэжьугъэIумэ, хэн зытишыгъитэн», — къыхигъэшыгъ Шхъащэфыж гурыт еджапIэм ишацэу Хуажъ Фатимэ.

ЦыкIухэм апае Къуекъо Налбый итхыгъэхэм ямызакъоу ныдэлфыбзэм, шууягъэгъум афгъэхыгъэ иусэхэм къяджагъэх Уджыхуу Маретэ усаклоу Дзыбэ Санетрэ. Тури Налбый дэгушы-иэнхэу, дэлэжъэнхэу игъо ифагъэх. Джащ фэдэу Iэгу тео инхэр къылэжыгъ Нэгъэрэкъо Казбек иунагъо. Тым икъа-

ИГҮУНАШКЪЭХЭР ЗЭЛҮҮХҮҮГҮЭХ

мылыре ишыкIепщиинэрэ шъэуищыр къыдежыухээ адыгэ ордэдижхэр къа-
гуагъэх. Непэрэ мафэм пэсэрэ адыгэ лъэпкъ күлтурэм иахх дахэу зэрхэу-
цон, зэрэшыгсэн ыльээкыщтыр яшысэ-
кIе нафэ къашыгъ. Боджэкъо Бэлэ
дышьэндэм, шягъэм, уагъэм яшыкIехэм

ныбжыкIехэр нэуасэ афишыгъэ къо-
дыеп, хъакIещым икIэухым Къуекъо
Налбый итвортческэ гъогу фэгъэхыгъэу
зэхахыгъэр икъоу къагурыуагъэмэ
упчIехэмкэ ыушетыжыгъ. Джэуап тэ-
рээхэр къэзытыгъэхэм шухъафтынхэр
афигъэшьшагъэх.

Шъхъащэфыжхэмэ джэуап къэгъэльэ-
гъонхэр къашыгъэх — еджапIэм чэсхэр
усэхэм къяджагъэх, купэу «Шъхъащэ-
фыж инэфыильэхэр» зыфиорэр къэ-
шьуагъ.

Гуфэбэныгъэ ин хэлъэу хъакIещир
реклокыгъ. Бысымхэм хъакIехэмэ пчы-

хъэзэхахьэм гугъэпIешоу рапхыгъэхэр
къыгъэшьшыгъэжыгъэх. Зэнйбджэгъу-
ныгъэ-зэдэлэжъэныгъэ зэфыщытыгъэхэр
лъэныкъуитумки зэдахъэпсыгъ. Шъхъа-
щэфыжхэм гъэзетэу «Адыгэ макъэр»
къаIекIехханымкэ амалхэм яусэштых.
АНЦОКЬО Ирин.

Тарихъым ухапльэмэ

Къалэ-курортэу Шъачэ итарихъ Музей хэхъэрэ Псышопэ этнографическэ отделым иофиши-хэр ыкы гъесэнэгъе еджаплэмэ якелэе гаджэхэр зэгүсэхэу ильэс пчагъяхэм гъесэнэгъе программэхэр агэцаклэх, хы Шуцлэ юшьом щипсэурэ лъепкъхэм яшэн-хабзэхэр, якультурэ ныбжыкхэм арагаша.

Къалэ-курортэу Шъачэ итарихъ Музей хэхъэрэ дээ-патриотическэ клубхэм, ныбжыкхэм организацихэм ахэтхэр, юнармейцэхэр. Ау мыхэм афэдэхъаклэхэм, непэ къытфеблэгъягъэхэр Псышопэ къалэцыкы ыгыпэу N 118-м щайгъ сабийхэр ары, тигопэ дэдэу талгъо-кы, — къеуатэ музейм ипашэу Елена Девинам.

Джыри «Къэмыущыжыгъе» залхэу рэхьатыгъом есаагъэхэр, сыйд фэдэрэ макы джэрпэджехъэу зыщизхэхэхэр, пчадыжэрэ къалэцыкы мэкъе чанхэмкэ ушьагъе мэхъу. Бзыу-жыхэхэм афэдэхэр ахэр мышкычэбанх зэклэ къогыупэу илэр зэлъаутынхы пыльхэу, ау дунаеу къызфагъэхэр ашо-гъэшэгъонуу ахэр къэрхэхатыжых. Альгъэгъум ыумехынхэу, анхэр къижыуукхэу, амьшэрэ пкыгъохэр зэпаплыхъэхэу рағажъэ. Мэтыхых, къэрхэхатых, хъалэмэтэу къэхьущтим ежэх.

— Тэ хъаклэхэм ренэу тяжэ, игъорыгъо тадэжь къеблагъэхэр, къалэеджаклохэр, студентхэр,

дээ-патриотическэ клубхэм, ныбжыкхэм организацихэм ахэтхэр, юнармейцэхэр. Ау мыхэм афэдэхъаклэхэм, непэ къытфеблэгъягъэхэр Псышопэ къалэцыкы ыгыпэу N 118-м щайгъ сабийхэр ары, тигопэ дэдэу талгъо-кы, — къеуатэ музейм ипашэу Елена Девинам. — Бэшлагъэу «Къежъаплэм» зыцэ къалэцыкы ыгыпэу иофиши-хэрэ тадэлажъэ, тэри ахэм адэжь тэклэ, ау аш тыкыщууцурэп, сабийхэри тадэжь къягъяацх. Мыш щальгъэгъурэм щызэхахырэм ашымыгъуулжэхынхэу къытщэхуу.

Къалэцыкы ыгыпэу ипашэу Татьяна Пономаренкэм зэрильтиэрэмкэ, музейм сабийхэр нэуаса фэшыгъэнхэр яофиши-хэхъе. Къалэплю ыгыпэу щилажъэхэрэм программэ зэхагъэу-цуагъ, аш зереджагъэхэр «Хы

иушиом щипсэурэ лъепкъхэм яшүүгээхэу неушире мафэр тэгээпс.

«Къежъаплэм» икелэлпүмэ адэлэпы-хэрэри щилэх. Ахэр Псышопэ районым ит лъепкъ общественнэ организацихэр ары, ахэм зэу ашыц хышуцэ шапсыгъэм я Адыгэ Хасэ. Аш фэдэ зэдэлжэхэнигъэм ишүагъэ къэлэ, сабийхэм къин къащымыхъоу лъепкъэу мы чыпэм щипсэурэм ацэхэр къало, ахэм яшэн-хабзэхэми аргэгүазэх. Ары паклошь, лъепкъ шуашхэри зэхашыкы, лъепкъ іэмэ-псымхэм къарағыонуу зэрэгшаша. Лъепкъ зыкыныгъэм и Мафэ ипэгэлкэу мыш къеблэгъэхъэхэри тадэжь цыкхэм а зэпстури альгъэгъуу ыкы лъешу агэшэгъуугъ. Музейм икспозицихэр сабийхэм къалэхъэгъэхъэ къодырап, шапсыгъэм яхьи-шэ щыц пычыгъохэри ежхэм къалотагь.

— Анахъ тызыдеэ тшюгъохэр иофиши-хэрэ зишишыгъээхэри ары, — къыхэгъэши Адыгэ Хасэм итхаматэу Клакыхуу Мэдкыдэ. — Лъепкъ

тыхъ, тызэгъусэхэу неушире мафэр тэгээпс.

«Къежъаплэм» икелэлпүмэ адэлэпы-хэрэри щилэх. Ахэр Псышопэ районым ит лъепкъ общественнэ организацихэр ары, ахэм зэу ашыц хышуцэ шапсыгъэм я Адыгэ Хасэ. Аш фэдэ зэдэлжэхэнигъэм ишүагъэ къэлэ, сабийхэм къин къащымыхъоу лъепкъэу мы чыпэм щипсэурэм ацэхэр къало, ахэм яшэн-хабзэхэми аргэгүазэх. Ары паклошь, лъепкъ шуашхэри зэхашыкы, лъепкъ іэмэ-псымхэм къарағыонуу зэрэгшаша. Лъепкъ зыкыныгъэм и Мафэ ипэгэлкэу мыш къеблэгъэхъэхэри тадэжь цыкхэм а зэпстури альгъэгъуу ыкы лъешу агэшэгъуугъ. Музейм икспозицихэр сабийхэм къалэхъэгъэхъэ къодырап, шапсыгъэм яхьи-шэ щыц пычыгъохэри ежхэм къалотагь.

— Анахъ тызыдеэ тшюгъохэр иофиши-хэрэ зишишыгъээхэри ары, — къыхэгъэши Адыгэ Хасэм итхаматэу Клакыхуу Мэдкыдэ. — Лъепкъ

лофхэм, патриотическэ пүнүгъэм зэклэ гъесэнэгъе гупчэхэр джырэ уахътэм пыльых, ау «Къежъаплэм» икелэлпүхэм шэвэрьтээ зыфагъэуцужыгъэр а пстэуми ашыц мэхъу, иофсынкэу щитэп. Сабийхэм тильэпкъ итарихъ, тишэн-хабзэхэр къафа-латэрэ къодырап, ахэр щысэхэмкэ цыгъашыгъэжых, музейм чэлэл пкыгъохэри къызфагъэфөдэх. Ио хэлээп, Татьяна Пономаренкэр зипашэ къалэцыкы ыгыпэу ишшэ-рэлхээр егэцаклэх.

Къалэлпүхэмрэ къалэцыкы-хэмрэ гүшүэгъу зафэхуу нэуж шапсыгъэм яобщественнэ парламент ипашэ цые зэпильшиш шуухафтынэу аритыгъ. Цыехэм акыгъух адыгэ палохэри, гъазырхэри, бгырыхыхэри, къамэхэри. Адыгэмэ афэгъэхыгъе тхыль зэмьшьогъо аритыгъем къалэцыкы ыгыпэу итхыль-еджапэ къыгъэбаагъ. Хъаклэри Ынэклэу къычагъэхъыгъэгъэ, адыгэ тамыгъэ зытешхъэгъэ шуухафтын аш къыфашыгъ.

Ныбэ Анзор.

иушиом щипсэурэ лъепкъхэм яшүүгээхэу неушире мафэр тэгээпс.

«Къежъаплэм» икелэлпүмэ адэлэпы-хэрэри щилэх. Ахэр Псышопэ районым ит лъепкъ общественнэ организацихэр ары, ахэм зэу ашыц хышуцэ шапсыгъэм я Адыгэ Хасэ. Аш фэдэ зэдэлжэхэнигъэм ишүагъэ къэлэ, сабийхэм къин къащымыхъоу лъепкъэу мы чыпэм щипсэурэм ацэхэр къало, ахэм яшэн-хабзэхэми аргэгүазэх. Ары паклошь, лъепкъ шуашхэри зэхашыкы, лъепкъ іэмэ-псымхэм къарағыонуу зэрэгшаша. Лъепкъ зыкыныгъэм и Мафэ ипэгэлкэу мыш къеблэгъэхъэхэри тадэжь цыкхэм а зэпстури альгъэгъуу ыкы лъешу агэшэгъуугъ. Музейм икспозицихэр сабийхэм къалэхъэгъэхъэ къодырап, шапсыгъэм яхьи-шэ щыц пычыгъохэри ежхэм къалотагь.

— Анахъ тызыдеэ тшюгъохэр иофиши-хэрэ зишишыгъээхэри ары, — къыхэгъэши Адыгэ Хасэм итхаматэу Клакыхуу Мэдкыдэ. — Лъепкъ

Я VII-рэ Урысые литературнэ фестивалыр

Анахъ дэгъухэр къэнэфагъэх

Я VII-рэ Урысые литературнэ фестивалыр «Лиффт» зыфиорэм икэлэх зэфэхысыжь чээпьюгъум и 22-м щегъэжъагъэу и 24-м нэс къалэу Казань щыкыагъ.

Аш хэгъэгум ишьолыр 46-мэ ялитератор анахъ дэгъухэр хэлэжъагъэх. Мэфэл иофтхабзэр тэлэхъэкхэгъагъэ, ау купл ушьагъэ илэгъ. Шольхэрхэм ялтыклохэм ялтээпкъ шуашхэхэр ашыгъхэу аш хэлэжъагъэх, зэральхэкэу зыкъагъэлэгъуагъ. Татарстан иллтературнэ объединенихэм лъэтегъэуцохэр ялэгъэх, зэлъашлэрэ урыс авторхэм мастер-классхэр къатыгъэх, Ынэхъурахэр къалэцыкы литературнэ иофтыхохэмкэ ыкы къыдэгъэкалохэм зэпхынгъэу адрялэхэмкэ зэхашаагъэх.

Чээпьюгъум и 23-м, пчыхъэм, культурнэ Гупчэу А. С. Пушкиным ыцэ зыхьырэм исценэ мэфэл иофтхабзэр инэу я VII-рэ Урысые литературнэ фестивалым илауреатхэр зыщагъэшуагъэр щыкыагъ. Зэнэхъохум идышээ лауреат хъугъэ Мария Карягинэр, ар Чувашиум щызэльшэлэрэ усаклоу ыкы драматург. Литературнэ фестивалэу «Лиффт» итыжыхын медаль къыдэзыхыгъэр тичыпэльгоу, Краснодар щыпсэурэ адигэ усаклоу Шеуджэн Инвер. Зэнэхъохум ижюри аш илирническэ усэ куп осэшлу къыфашыгъ, ахэр,

мы аужырэ уахътэм инджылызыбзэлэ, испаныбзэлэ ыкы сербы-бзэлэ зэрэдээхыгъэр. Текноныгъэр къыдэзыхыгъэр къафэгушуагъ ыкы шуухафтынэу къалэжъыгъэр къа-ритыжыгъ Урысые щыпсэурэ цыфлъепкъхэм я Ассамблее итхаматэу Маргарита Аль.

Мыш фэдэ зэнэхъохум их-ята-рихъкэ, адыгэ тхаклор алэрэу лауреатхэм ашыц хъугъэ. Фестивалэу «Лиффт-2024» зыфиорэр Чувашиум икэлэ шъхьаалэу Чебоксары щызэхашацт.

ДЭЭУКЪОЖЬ Нуриет.

КъокыпІэ шъхъэзэкъо бэнэныр

Апэрэ чыпір къидихыгъ

КъокыпІэ шъхъэзэкъо бэнэным ильэнныкоу «сито-рю» зыфиорэмкіэ зэнэкъокъухэр Мыекъуапе щыкъуагъех.

Аш къидихэлъытэгъагъех Къыблэ ыкы Темыр Кавказ федеральне шъольырхэм япервенствэрэ ячемпионатэрэ. Спортсменхэм лъэнлыкуи 4-кіэ заушетыгъ. Адыгеим ихэшыпкыгъе команда апэрэ чыпір къидихыгъ. Первенствэрэ чемпионатымре альэнлыкъокъи тиспортоменхэм гъэхъэгъешүхэр ашигъех.

Футбол

Команди 10 хэлэжьагъ

Сергей Кулаковым ишлэжь фэгъэхыгъэ зэнэкъокъоу зэхащагъэм теклонигъэр къышдихыгъ командау «Ошутен» зыфиорэм.

Я 25-урагъекъокъигъэ турнирым кэшакло фэхъугъэх Мыекъуапе физическе культурэмкіэ ыкы спортымкіэ и Комитет, Сергей илахъылхэр ыкы иныбджэгъухэр. Зэклэмкіи аш команда 10 хэлэжьагъ.

Финалым нэсынхэм фэш командахэм ешлэгтийн тфыртф ялагъ. Апэрэ чынпэм фэбэнагъэх «Ошутенэмрэ» «Хан-

скэмрэ». Командау «Ошутен» зыфиорэм гъогочийнто іэгугаор къэлапчъэм дидзагъ ыкы теклонигъэр къидихыгъ. Ящэнэрэ хъугъэ «Спортмастер-2» зыфиорэр.

Зэнэкъокъум хагъэунэфыкъирэ чыпілэхэр къышыдээзыхыгъэхэм зэклэм кубокхэр, дипломхэр ыкы медальхэр афағъэшшошагъэх. Джаш фэдэу ешлэгто анах дэгъухэр къыхагъэшагъэх.

КіэлэцЫкъу спортыр

Мыекъуапэ щыкъуагъ

Баскетболыр зыгу рихыхэрэм яя V-рэ Урысые кіэлэцЫкъу фестиваль Мыекъуапэ щыкъуагъ.

«Единэ Россием» ифедеральне партийнэ проектэу «КіэлэцЫкъу спортыр» зыфиорэм къидыхэлъытагъэу юфхъабзэм ишъолъыр едзыгъю тикъалэ щырагъекъокъигъ. Зэнэкъокъум ишапхъэ-

хэм къизэрагъенафэу, команда пэпчъ нэбгырищ хэтыгъ.

Зэфхъысъжъхэм къизэрагъэлъегуагъемкіэ, Красногвардейскэ районым иклалэхэми ишъашэхэми теклонигъэр къидахыгъ.

Теуцожь районым спортсмен ныбжыкъэхэм ятонэрэ чыпілэхэр ахыгъ, Кошхъэблэ районир ящэнэрэ хъугъэ. Джэдже районным ишъашэхэм ятонэрэ чыпілэхэр ахыгъ, Теуцожь районим ишъашэхэр ящэнэрэ хъугъэх.

— Мыекъуапэ щызэхэтэгъэ зэнэкъокъур баскетболист ныбжыкъэхэм мэфэкъ шылкъэ афхъугъ. Адыгеим спортым мэхъанэшо щыраты, аш хэхъонигъэ зэришыщтым щыпильых, — къылуагъ федеральнэ партийнэ проектэу «КіэлэцЫкъу спортыр»

зыфиорэм Адыгеимкіэ икоординаторэрэ Александр Ким. — Мы проектым ыкы «Единэ Россием» и Лъэлкъ программэ къадыхэлъытагъэу кіэлэцЫкъуахэр ыкы ізтахъохэр физическе культурэмрэ спортымрэ апышагъэ юфхъабзэхэр ренэу ретэгъекъокъ. Мы лъянкъомкіэ къылкъэхъухэрэ лэлүххэм амалышуухэр яэнхэм тываа тет. Республиком ит щагу площаадкэхэр ыкы спорталхэр агъэцекъэжых, зэтэрагъэспыхъэх. А пстэуми яшлэгъешо къызэркорэм щеч хэлъэп.

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзыгъэ
тъэкъыэр:
АР-м лъэлкъ Йофхэмкіэ, Іэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэлкъэгъухэм адьрээ зэхъынгъэхэмкіэ ыкы къэбар жыгъэм иамалхэмкіэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-кіэ
заджэхэр тхъалхэу
зипчъагъэлкіэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлжээ, шрифтыр
12-м нахи цыкъунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэхъяжъэжых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятугъэр:
УФ-м хэутын Йофхэмкіэ,
телерадиокъэтын-
хэмкіэ ыкы зэлты-
Іэсикъэ амалхэмкіэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
ЧыпІ гъэоры-
шапI, зэраушыхъятугъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэклэмкіи
пчъагъэр
4033
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1866

Хэутынм
узьыкІэтхэнэу
щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00

ЗыщаукІэтхэгъэх
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхъаэр
Мэшлэкъо С. А.

Редактор шъхъаэм
игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэкъыж
зыхъырэ
секретарыр

Тхъаркъохъо А. Н.